

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5To/28/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6816010402
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Deák
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6816010402.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd Banská Bystrica na verejnom zasadnutí konanom dňa 2. mája 2017 v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Deáka a sudcov JUDr. Jozefa Mikluša a JUDr. Juraja Babjaka, o odvolaní obžalovaného A. T. a prokurátora okresnej prokuratúry proti rozsudku Okresného súdu Revúca sp. zn. 2T/200/2016 zo dňa 20.02.2017, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok vo výroku o spôsobe výkonu trestu.

Krajský súd rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. z a r a ď u j e obžalovaného A. T., nar. XX.XX.XXXX podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. pre výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Ostatné výroky napadnutého rozsudku zostávajú zrušením nedotknuté.

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie prokurátora okresnej prokuratúry zamieta.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný A. T. uznaný vinným zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 06.09.2016 v čase okolo 16.45 h na ceste 3/2832 v smere z obce Višňové, okres Revúca do obce Chvalová, okres Revúca, vo vzdialenosti cca 300 metrov pred autobusovou zastávkou Chvalová - rázcestie, v úmysle zmocniť sa cudzej veci, pod vplyvom doposiaľ nestotožnenej návykovej látky fyzicky napadol K. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. č. 6, okres W., ktorá v uvedenej dobe prechádzala týmto úsekom a to tým spôsobom, že ju zozadu chytil rukou pod krk a takto ju ťahal do trávy vedľa cesty, počas čoho sa jej pýtal, či má peniaze alebo mobil, na čo mu K. P. viackrát odpovedala, že peniaze nemá, pričom sa jej podarilo vyšmyknúť z jeho zovretia a otočila sa smerom k nemu, a vtedy ju A. T. chytil za obe zápästia rúk a ťahal ju smerom k brehu potoka T., popritom sa jej pýtal, či má peniaze alebo mobil, na čo mu K. P. odpovedala, že má len peniaze na autobus, na čo ju A. T. chytil rukou za vlasy a ťahal ju ďalej smerom k brehu a vtedy ho K. P. kopla do rozkroku, následkom čoho ju páchatel' pustil a K. P. vyšla späť na cestu a kričala o pomoc, pričom týmto konaním jej nespôsobil poranenia, ktoré by si vyžadovali lekárske ošetrenie.

Bol za to odsúdený podľa § 188 ods. 1, § 36 písm. l), § 37 písm. m), § 38 ods. 2 Tr. zák. k trestu odňatia slobody na 3 roky.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. bol obžalovaný pre výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák. bolo obžalovanému uložené aj ochranné protialkoholické a protitoxikomanické liečenie ústavnou formou.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie prokurátor okresnej prokuratúry a obžalovaný.

Prokurátor v písomne zdôvodnenom odvolaní uviedol, že sa nestotožňuje s právnym názorom okresného súdu, ktorý konanie obžalovaného kvalifikoval ako zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. Prokurátor vyslovil názor, že obžalovaný mal byť uznaný vinným aj podľa § 188 ods. 2 písm. d) Tr. zák. Dôvodí, že na základe vykonaných dôkazov bolo nepochybne preukázané, že obžalovaný spáchal zločin voči osobe vyššieho veku, teda staršej ako 60 rokov. Obžalovaný videl prichádzať poškodenú smerom k nemu a mohol objektívne posúdiť jej vek. Podľa odvolateľa nemožno akceptovať argumentáciu okresného súdu, že vek poškodenej nemal vplyv na motiváciu obžalovaného a neovplyvnil priebeh trestnej činnosti. Neobstojí ani tvrdenie okresného súdu, že poškodenú obžalovaný nepoznal, keďže táto skutočnosť nie je rozhodujúca pre motiváciu spáchať skutok, pretože poškodenú si subjektívne spájal s menším odporom. Okresný súd nesprávne aplikoval rozsudok Najvyššieho súdu SR, vzhľadom na odlišnosť situácie. Podľa odvolateľa mal obžalovaný vek poškodenej rozpoznať napriek tomu, že požil návykové látky. Prokurátor má za to, že obžalovaný si bol vedomý toho, že poškodená je vo vyššom veku a že mu bude klásť menší odpor. Tomu nasvedčuje aj skutočnosť, že pokračoval v konaní, aj keď sa poškodená otočila. Prokurátor navrhol konanie obžalovaného kvalifikovať podľa § 188 ods. 1, 2 písm. d) Tr. zák. a zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

Obžalovaný prostredníctvom obhajcu v odvolaní uviedol, že prvostupňový súd ho má spod obžaloby oslobodiť so záverom, že skutok nie je trestným činom. Z výpovede poškodenej vyplynulo, že ju mal napadnúť, ale nepokúsil sa jej zobrať kabelku, ani šmátrať po vreckách, vypytoval sa, kto vlastne je. Poškodená v zápisnici o trestnom oznámení uviedla, že sa jej mal jedenkrát opýtať, či má peniaze alebo mobil. V prípravnom konaní uvádzala, že sa jej na to pýtal dvakrát, na hlavnom pojednávaní minimálne sedemkrát. Vo výpovediach poškodenej teda vidieť značné rozpory. Z výpovede poškodenej nevyplýva, že by sa pokúšal zmocniť sa cudzej veci a nie je možné určiť, či vôbec takýto úmysel mal. Podľa neho sa mohlo jednať nanajvýš o zločin lúpeže v štádiu pokusu, čo je však v základnej skutkovej podstate vylúčené, pretože v tejto podobe sa jedná o predčasne dokonaný trestný čin. Podľa jeho názoru by mohlo ísť o trestný čin vydierania. V prípade, ak však odvolací súd dospeje k záveru, že sa dopustil zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., dožaduje sa aplikácie zmierňovacieho ustanovenia, a to aj z toho dôvodu, že mu zrejme bude nariadený podmienený trest. Uvádzal tiež, že doposiaľ nebol vo výkone trestu, hoci rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 11T/182/2012 mu bol uložený nepodmienečný trest. Ten mu bol však v celom rozsahu odpustený amnestiou z 02.01.2016 s účinkami zahľadania. V závere sa dožaduje oslobodenia, alternatívne pri uznaní viny uloženia trestu pod dolnú hranicu zákonom určenej trestnej sadzby so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Obžalovaný sa vyjadril aj k odvolaniu prokurátora, kde uviedol, že nie je možné uviesť, že vek poškodenej bol pre neho motivačným faktorom vo vzťahu k § 188 ods. 2 Tr. zák., kde naplnenie tejto kvalifikovanej skutkovej podstaty nebolo nijako preukázané. Argumentuje ustanovením § 139 ods. 2 Tr. zák., ktoré vylučuje použitie § 139 ods. 1 (ktoré definuje chránenú osobu), ak čin nebol spáchaný v súvislosti s postavením, stavom alebo vekom chránenej osoby. Táto súvislosť musí byť daná i subjektívne, argumentuje judikatúrou Najvyššieho súdu SR, kde pre použitie kvalifikovanej skutkovej podstaty v súvislosti s chránenou osobou sa vyžaduje, aby poškodený vedel, že poškodený je takouto osobou. V tejto súvislosti uvádza, že bol pod vplyvom omamných látok, poškodenú predtým nikdy nevidel a nepoznal, nemohol tak vedieť, že ide o chránenú osobu.

Krajský súd na podklade podaných odvolaní preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, voči ktorým odvolatelia podali odvolanie a tiež konanie, ktoré im predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného možno sčasti označiť za dôvodné. Za také však nemožno označiť odvolanie prokurátora.

Preskúmaním spisového materiálu krajský súd zistil, že okresný súd vykonal potrebné dokazovanie, dôkazy vyhodnotil jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti a dospel k správnym skutkovým záverom a následne i záverom právnym. Krajský súd sa však nestotožnil so spôsobom výkonu trestu odňatia slobody tak, ako ho uložil okresný súd.

Čo sa týka odvolania obžalovaného v tom smere, že sa dožadoval oslobodenia, je potrebné uviesť, že nepochybne z výpovedí poškodenej vyplynulo, že obžalovaný sa k nej správal násilne, keď ju najprv zozadu uchopil za krk, ťahal mimo cesty, potom ju držal za zápästia a napokon ju ťahal smerom k sebe za vlasy. Medzitým sa jej pýtal, či má peniaze alebo mobilný telefón. Neodradilo ho od násilia ani to, že uviedla, že má len malý finančný obnos na autobus. Na naplnenie znaku skutkovej podstaty trestného činu lúpeže sa vyžaduje, aby páchateľ proti inému použil násilie alebo hrozbu bezprostredného násilia s úmyslom zmocniť sa cudzej veci a takýto trestný čin je dokonaný už tým, keď páchateľ použije násilie alebo hrozbu bezprostredného násilia bez toho, aby sa veci zmocnil, tak tomu bolo i v danom prípade. Tým, že obžalovaný znemožňoval pohyb poškodenej držaním zozadu za krk, za ruky, ťahaním za vlasy, nepochybne sa dopustil voči poškodenej násilia s úmyslom zmocniť sa cudzej veci. Deklaroval to tým, že od nej pýtal peniaze alebo mobil. Z jeho konania vyplynulo, že sa týchto vecí chcel zmocniť za pomoci násilia, tak to napokon pociťovala aj poškodená.

Správne si preto počínal okresný súd, keď uznal obžalovaného vinným zo zločinu lúpeže podľa § 1888 ods. 1 Tr. zák.

Ani krajský súd sa nestotožňuje s odvolacími námietkami prokurátora, ktorý sa dožadoval aj použitia kvalifikovanej skutkovej podstaty § 188 ods. 2 písm. b) Tr. zák. s tým, že obžalovaný sa trestného činu dopustil na chránenej osobe, teda osobe staršej ako 60 rokov.

Aj krajský súd, vychádzajúc z ustálenej súdnej praxe, zastáva názor, že v zmysle § 139 ods. 2 Tr. zák. možno spáchanie činu voči osobe vyššieho veku (§ 127 ods. 3, § 139 ods. 1 písm. e) Tr. zák.) považovať za okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby len pri úmyselnom trestnom čine (tu je zahrnutá vôľová zložka konania páchateľa). Zároveň sa vyžaduje, aby páchateľ vedel (vedomostná zložka konania), že poškodený je osoba vyššieho veku. Je potrebné, aby túto okolnosť subjektívne spájal s menším odporom alebo slabšou odvetou poškodeného zvýšeným účinkom konania voči poškodenému alebo inou okolnosťou, ktorá zakladá alebo podporuje rozhodnutie páchateľa spáchať trestný čin.

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že obžalovaný sa silou chcel zmocniť cudzej veci, teda dopustil sa úmyselného konania naplňujúceho znaky trestného činu.

Nebolo však mimo rozumných pochybností preukázané, že obžalovaný mal vedomosť o veku poškodenej, čo by malo byť motivačným faktorom, aby takýto čin spáchal, vzhľadom na predpokladaný malý odpor, či malú odvetu poškodenej.

Vedomosť o veku poškodeného môže vyplynúť z toho, že obžalovaný pozná poškodeného, vrátane jeho veku, má hodnoverné informácie o veku poškodeného alebo osobu vôbec nepozná, nemá o nej informácie a na osobu vysokého veku (nad 60 rokov) možno bezpečne usúdiť z fyzického vzhľadu, pohybových schopností a predpokladaných fyzických možností poškodeného.

V danej veci z vykonaného dokazovania vyplynulo, že obžalovaný a poškodená sa vzájomne nepoznali. Obžalovaný nemal odkiaľ vedieť vek poškodenej, tá navyše len mierne presahovala hranicu 60 rokov a aj okresný súd konštatoval, že vôbec nevypadá na svoj vek a dokázala to i tým, že sa účinne postavila na odpor obžalovanému a dokázala sa dostať z jeho dosahu.

Obžalovaný bol navyše pod vplyvom omamných látok a jeho konanie bolo nimi ovplyvnené. Obžalovanému veľmi dobre na použitie sily voči poškodenej s úmyslom zmocniť sa jej vecí mohlo byť i to, že v osobe obžalovanej išlo o ženu, navyše osamotenú, čo mohlo u obžalovaného vyvolať dojem, že odpor poškodenej ľahšie prekoná a zmocní sa jej vecí. Nebol preukázaný útok v spojitosti s vekom poškodenej a neprichádzalo potom v úvahu pripísať obžalovanému okolnosť podmieňujúcu použitie vyššej trestnej sadzby v spojitosti s vekom poškodenej.

Obžalovanému je za čin, ktorého sa dopustil, hrozené trestom odňatia slobody na 3 až 8 rokov. Okresný súd nepochybil, keď vzhľadom na okolnosti prípadu uložil obžalovanému trest pri spodnej hranici zákonom určenej trestnej sadzby v trvaní 3 roky. Zobral v úvahu i to, že bude musieť zrejme vykonať aj podmienene uložený trest, keďže sa trestnej činnosti dopustil v skúšobnej dobe. Na druhej strane

okolnosti prípadu a najmä osoba obžalovaného nedovolili aplikovať zmiernovacie ustanovenie § 39 ods. 1 Tr. zák.

Na druhej strane okresný súd pochybil, keď obžalovaného pre výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným strážením, argumentujúc tým, že bol v posledných desiatich rokoch vo výkone trestu odňatia slobody, čo však nezodpovedá skutočnosti. Obžalovaný bol síce odsúdený k nepodmienečnému trestu odňatia slobody, avšak trest nenastúpil a v dôsledku amnestie mu bol odpustený s tým, že na obžalovaného sa v tomto prípade hľadí ako na súdne netrestaného.

Krajský súd potom zaradil obžalovaného pre výkon trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strážením, pričom výrok o uložení protialkoholického a protitoxikomanického liečenia zostal zrušením nedotknutý.

Vychádzajúc z uvedeného preto krajský súd odvolaniu obžalovaného sčasti vyhovel, čo sa týka spôsobu výkonu trestu, naopak odvolanie prokurátora zamietol ako nedôvodné.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku zákon ďalší riadny opravný prostriedok nepripúšťa.